

Over

Drees gesproken

Na het overlijden van dr. W. Drees op
14 mei 1988 rees binnen het Haags

gemeentebestuur de vraag op welke wijze
de stad zijn beroemde inwoner in ere zou

kunnen houden.

Men wilde de memorabilia niet beperken tot het plaatsen van een
beeld aan de Groenmarkt maar zeker ook het maatschappelijk
gedachtegoed van Willem Drees levend houden voor het nage-
slacht. In opdracht van de toenmalige wethouder van Sociale en
Economische Zaken van de gemeente Den Haag schreef bureau
Aurora in januari 1989 een oriënterend rapport over de mogelijk-

heden om de politieke en sociale betekenis die dr. W. Drees voor de Haagse en Nederlandse samenleving heeft gehad te memoreren. Uit de conclusies van het rapport blijkt dat vrijwel alle gesprekspartners van mening waren dat de naam van Willem Drees zeer wel door een jaarlijkse lezing in ere zou kunnen worden gehouden. Zeker wanneer deze lezing heden, verleden en toekomst van de verzorgingsstaat tot onderwerp zou hebben. Prof. dr. A. de Swaan, prof. dr. J.A.A. van Doorn, prof. dr. W. Albeda, prof. dr. mr. C.J.M. Schuyt, drs. M.P.A. van Dam, dr. D. Dolman, drs. J.R. Soetenhorst, drs. A.J. van der Staay, prof. dr. D.J. Wolfson, prof. dr. H. Daalder en drs. H.A. van Wijnen voorzagen desgevraagd in het rapport van Aurora ruime belangstelling in de samenleving voor de verzorgingsstaat, zeker ook gelet op de ophanden zijnde herijking van de verzorgingsstaat.

De familie Drees bleek zich te kunnen vinden in het initiatief om een jaarlijkse lezing naar dr. W. Drees te vernoemen.

Nadat zowel de gemeente Den Haag als De Centrale NV bereid gevonden werden om deze jaarlijkse lezing over een langere periode te sponsoren stond niets de oprichting van een organiserende stichting meer in de weg. Bij notariële akte van 16 mei 1989 werd de Stichting Willem Drees-lezing in het leven geroepen. In de statuten staat omschreven dat de stichting zich ten doel stelt het maatschappelijk leven en werk van de staatsman doctor Willem Drees op een betekenisvolle wijze in de hedendaagse Nederlandse samenleving uit te dragen. In het bijzonder zal de stichting daarbij aandacht willen besteden aan de functie van de welfarestate op het gebied van politiek, filosofie en cultuur.

Op 1 mei 1996 was het bestuur als volgt samengesteld:

J. Wallage, fractievoorzitter TK-fractie PvdA te Den Haag, voorzitter
drs. S. van Driel, directeur dienst Stadsbeheer te Den Haag, vice-voorzitter

J. Pars, tekstschrijver te Den Haag, secretaris

mw. P. Jacobs, plv. hfd accountant/dienst Ministerie van OCW
te Zoetermeer, penningmeester

P. van der Linden, registeraccounant VB-Accountants te
Zoetermeer, bestuurslid

mw. A.M. van Rijckevorsel-van Vliet, stafmedewerker Rode Kruis
te Den Haag, bestuurslid

drs. P. Jonker, directeur DZH te Voorburg, bestuurslid

J.P. Roseboom, zonder beroep te 's-Gravenzande, bestuurslid
J.C. Verheij, vice-voorzitter Raad van Bestuur Reaal Groep te

Utrecht, bestuurslid

BUREAU

De dagelijkse werkzaamheden ten behoeve van de stichting worden
verricht door de secretaris van het bestuur, Hans Pars.

Postbus 17334

2502 CH Den Haag

telefoon/fax (070) 363 04 29

CURATORIUM

Het curatorium van de Stichting Willem Drees-lezing is statutair ingesteld om jaarlijks een bindende voordracht te doen aan het bestuur van de stichting over degene die naar haar mening de Willem Drees-lezing moet gaan houden. Het curatorium is voor het eerst bijeen geweest op 11 augustus 1989 in de volgende samenstelling (genoemd met de toenmalige functie):

prof. dr. W. Albeda, voorzitter van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid

drs. K. Adelmund, vice-voorzitter Federatie Nederlandse Vakbeweging

drs. M. van Dam, voorzitter VARA

dr. D. Dolman, voorzitter Tweede Kamer

prof. dr. H. Daalder, hoogleraar politicologie Rijksuniversiteit Leiden

J.C. Verheij, directeur Centrale Verzekeringen NV

Het curatorium is in 1989 benoemd voor vijf jaar en nadien her-benoemd voor nog een periode van vijf jaar.

In november 1992 bedankte de heer Van Dam voor het lidmaatschap van het curatorium.

In december 1993 werden mevrouw H. van Leeuwen en dr. B. Tromp benoemd tot nieuwe leden van het curatorium.

In april 1996 bedankte mevrouw drs. K. Adelmund en dr. D. Dolman voor het lidmaatschap.

In datzelfde jaar trad mevrouw E. Vogelaar toe tot het curatorium. Thans bestaat het curatorium van de Stichting Willem Drees-lezing uit de volgende leden:

prof. dr. W. Albeda, voorzitter van het Centrum voor

Arbeidsverhoudingen te Den Haag

prof. dr. H. Daalder, lid Stichtingsbestuur Het Parool te

Amsterdam

mw. H. van Leeuwen, voorzitter RBA Den Haag / Delft te Rijswijk

dr. B. Tromp, wetenschappelijk hoofdmedewerker Rijksuniversiteit

Leiden

J.C. Verheij, vice-voorzitter Raad van Bestuur Reaal Groep NV

te Utrecht

mw. E. Vogelaar, vice-voorzitter FNV te Amsterdam

ERSTE DREES-LEZING DOOR OTA SIK

Op 5 oktober 1990 hield prof. dr. Ota Sik de eerste Drees-lezing in

de Haagse Ridderzaal.

Van de rede van Ota Sik verscheen in het voorjaar van 1991 een

uitgave bij de SDU in Den Haag onder de titel De Moelzame

Overgang van Plan Naar Markteconomie (ISBN 90 12 06876 2).

In deze uitgave is tevens de tekst opgenomen van het interview dat

Jan Schmitz van Het Parool had met Ota Sik en dat onder de titel

'Ota Sik en het afkrabben van oude verflagen' op 29 september

1990 in zijn krant verscheen. De vertaling uit het Duits was van

Annegreet Böttner.

TWEEDE DREES-LEZING DOOR JAN PEN

Op 29 oktober 1991 hield prof. dr. Jan Pen de tweede Drees-lezing in de Rolzaal aan het Binnenhof.

De Drees-lezing van Jan Pen verscheen in 1992 bij de SDU in druk onder de titel Gelijkheid onder de mensen (ISBN 90 12 06596 8).

DERDE DREES-LEZING DOOR SMUEL EISENSTADT

Op 23 september 1993 hield de Israëlische hoogleraar in de sociologie prof. dr. S.N. Eisenstadt de derde Drees-lezing in de voormalige gemeenteraadszaal aan de Javastraat.

De Drees-lezing van Smuel Eisenstadt verscheen in 1994 bij de SDU in druk onder de titel De transformatie van de Israelische maatschappij (ISBN 90 12 06724 3).

De vertaling uit het Engels was van de hand van mevrouw A.P. Daalder-Neukircher.

VIERDE DREES-LEZING DOOR ERNST VAN DER BEUGEL

Op 29 september 1994 hield prof. dr. E.H. van der Beugel de vierde Drees-lezing in de voormalige zaal van de gemeenteraad aan de Javastraat.

De Drees-lezing door Ernst van der Beugel verscheen bij de SDU in 1995 in druk onder de titel Nederland in de Westelijke Samenwerking (ISBN 90 12 08236 6).

In de zomer van 1992 werd officieel bekend dat de Rijksuniversiteit van Utrecht akkoord ging met de vestiging van een bijzondere Willem Drees-leerstoel binnen de faculteit der Sociale Wetenschappen. De leeropdracht van de bijzondere hoogleraar werd als volgt geformuleerd:
 De leerstoel houdt zich in de eerste plaats bezig met de studie naar de ideale uitgangspunten van de sociaal-democratie als politieke en maatschappelijke stroming. Daarbij richt hij zich met

BIJZONDERE LEERSTOEL AAN DE UNIVERSITEIT VAN UTRECHT

Op 1 oktober 1996 hield PvdA-senator Thijs Wöltgens de zesde Drees-lezing in het Volksbuurtmuseum in Den Haag. De lezing is onder de titel De actualiteit van opvattingen die men socialistisch zou kunnen noemen in druk verschenen.

ZESDE DREES-LEZING DOOR THIJS WÖLTGENS

Op 28 september 1995 hield de Duitse politicus Daniel Cohn-Bendit de vijfde Drees-lezing in het Volksbuurtmuseum.
 De Drees-lezing van Cohn-Bendit is niet in druk verschenen.
 Bij uitgeverij Hadewijch in Antwerpen verscheen in september 1995 de gecomprimeerde vertaling in het Nederlands van de Heimat Babylon met een inleiding van de secretaris van de Stichting Willem Drees-lezing (ISBN 90 5240 322 8).

VIJFDE DREES-LEZING DOOR DANIEL COHN-BENDIT

name op het raakvlak van politiek-maatschappelijke ontwikkelingen en het sociaal-economisch en sociaal-wetenschappelijk denken over de inrichting van de na-oorlogse verzorgingsstaat. Van de leerstoelhouder wordt niet alleen een bijdrage verwacht aan de discussie over de toekomst van de verzorgingsstaat maar ook een stimulerende bijdrage aan de discussie over de toekomst van de sociaal-democratie.

Conform de daarvoor geldende universitaire regels werden kandidaten voor de bijzondere leerstoel in augustus 1992 per advertentie geworven. Het curatorium van de nieuwe leerstoel, bestaande uit prof. dr. H.P.M. Adriaansens, decaan van de faculteit Sociale Wetenschappen van de Rijksuniversiteit Utrecht, de heer J.C. Verheij, vice-voorzitter van de Raad van Bestuur van de Reaal Groep NV in Utrecht en mr. C.V. Martini, wethouder te Den Haag, benaderde een aantal vooraanstaanden persoonlijk om hen in overweging te geven om te reageren op de openstaande functie van bijzonder hoogleraar op de Willem Drees-leerstoel. Met enkele kandidaten heeft het curatorium een gesprek gevoerd. Uiteindelijk werd prof. dr. A. van der Zwan op 26 oktober 1992 voor vijf jaar voorgedragen voor benoeming bij het College van Bestuur van de Rijksuniversiteit Utrecht.

Op 20 oktober 1993 hield prof. dr. A. van der Zwan zijn inaugurele rede onder de titel Regressie en voortijdige rijpheid; ontbindingsverschijnselen van de verzorgingsstaat.

De oratie van Arie van der Zwan verscheen in een handelsuitgave bij uitgeverij Scriptum in Schiedam (ISBN 90 71542 81 5).

Onderdeel van de leeropdracht van de bijzondere hoogleraar op de Drees-leerstoel is het begeleiden van promotieonderzoek in het

Op 4 november 1991 vond er aan de Masaryk-universiteit in het Tsjechische Brno een symposium plaats over de vraag of de Nederlandse verzorgingsstaat model zou kunnen staan voor de Tsjechische verzorgingsstaat. Aan dit symposium namen vanuit Nederland deel prof. dr. W. Albeda, lid van het curatorium van de Stichting Willem Drees-lesing, mr. C.V. Martini, wethouder van Sociale Zaken van de gemeente Den Haag en de heer J.C. Verheij, vice-voorzitter van de Raad van Bestuur van de Reaal Groep NV in Utrecht.

Het symposium werd geopend door prof. dr. I. Gadourek. De conferentie was mede een gevolg van de oproep van Ota Sik, de houder van de eerste Drees-lesing. Deze deed na afloop van de

STUDIECENTRUM VOOR WELFAREVERAAGSTUKKEN

kader van zijn leeropdracht. Hiervoor heeft de sponsor van de leerstoel fondsen beschikbaar gesteld voor stipendiaten. Ter stimulering van dit onderzoek deed drs. R. Rowaan een onderzoek naar Het ontstaan en de perspectieven van de verzorgingsstaat in zijn economische en politiek-maatschappelijke context. Hierin werden drie onderzoeksvelden beschreven waarop promotieonderzoek plaats zou kunnen vinden. Voor de drie toe te kennen stipendia werd een werwingsadvertentie geplaatst in NRC Handelsblad op 9 december 1993. Hierop kwamen vele tientallen reacties om nadere informatie binnen. Kandidaatstelling voor een der stipendia diende te geschieden door op basis van het onderzoek van Rowaan een eigen onderzoeksvoorstel in te dienen. Ook hierop reageerden velen. Met een selectie van de kandidaten heeft professor Van der Zwan gesprekken gevoerd en met twee van hen is een overeenkomst voor promotieonderzoek gesloten.